

ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА РАДА

ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ**

**ЗВІТ
про підвищення кваліфікації державних службовців,
посадових осіб місцевого самоврядування та
депутатів місцевих рад за 2016 рік**

Чернігів 2016

Інформація

за 2016 рік про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад та кадрового резерву в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

І. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Протягом звітного 2016 року діяльність Центру як закладу післядипломної освіти державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування Чернігівської області та як складової відповідної загальноукраїнської мережі визначалася вимогами чинної нормативної бази, рішеннями Національного агентства України з питань державної служби, обласної державної адміністрації та обласної ради стосовно питань реалізації державної кадрової політики, зокрема – навчання.

Зусилля Центру спрямовувалися, в першу чергу, на виконання плану-графіка, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації і голови обласної ради від 23 грудня 2015 р. № 78, а також вимог розпоряджень Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847 «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», від 27 травня 2016 р. № 418 «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, від 18 березня 2015 р. № 227 «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації».

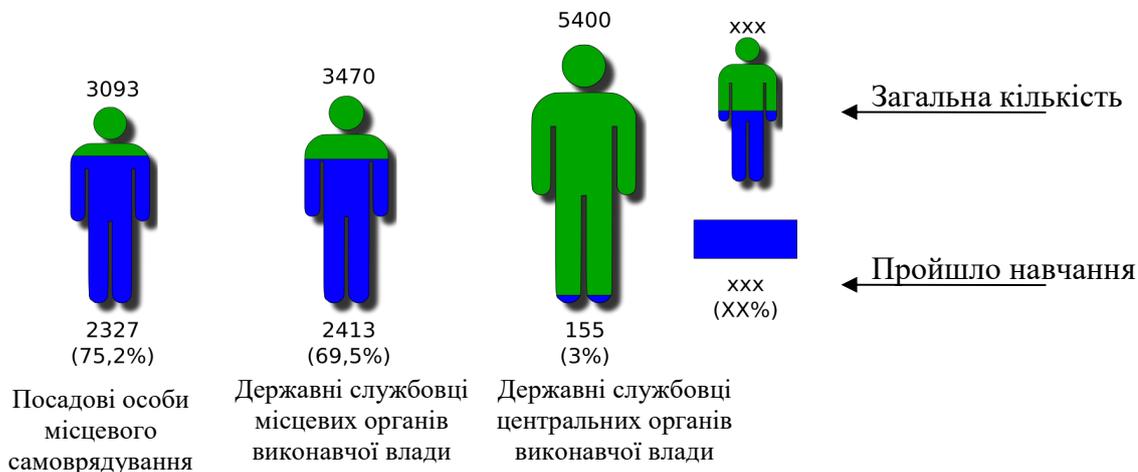
Навчання в Центрі проходило за визначеними чинним законодавством України видами підвищення кваліфікації відповідно до затверджених навчально-тематичних планів та розкладів занять. Необхідні зміни вносилися за погодженням із засновниками закладу.

У 2016 році в Центрі підвищили свою кваліфікацію **5059** слухачів, з них **2413** державних службовців місцевих органів державної виконавчої влади та **164** – територіальних підрозділів центральних органів державної виконавчої влади в області (останні – за договорами). Також навчалися **2327** посадових осіб місцевого самоврядування та **155** працівників державних та комунальних підприємств, установ і організацій.

У тому числі в Центрі навчалися:

- **29** слухачів (студенти випускних курсів вищих навчальних закладів Чернігова, Ніжина) – за програмою тематичного короткотермінового семінару;
- **11** осіб – державні службовці, які підвищили кваліфікацію за програмою короткотермінового семінару в рамках II туру щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець»;

- **255** депутатів місцевих рад пройшли навчання за програмами тематичних короткотермінових семінарів та постійно діючих тематичних семінарів;
- **27** працівники Чернігівського пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, Державної міграційної служби України.

Отже, загальне число випускників 2016 року склало **5059** осіб. Досягнуті результати відображені у діаграмі:

II. НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ РОКУ

Денна форма навчання

Протягом 2016 року слухачі Центру навчалися за професійними програмами підвищення кваліфікації (далі – ПППК), програмами тематичних короткотермінових (далі – ТКС), в тому числі – семінарів-тренінгів, та тематичних постійно діючих семінарів (далі – ПТС).

Відповідно, за професійними програмами (денна форма навчання) в Центрі протягом року навчалися такі категорії слухачів:

- секретарі сільських, селищних, міських рад;
- новопризначені спеціалісти структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, виконавчих апаратів обласної, районних рад та міських (селищних) рад районних центрів;
- новообрані голови територіальних громад;
- новообрані старости об'єднаних територіальних громад;
- новопризначені спеціалісти виконавчих апаратів обласної, районних рад та виконкомів (міст обласного та районного значення), селищних рад;
- спеціалісти апарату, управлінь та відділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, виконавчого апарату обласної ради, управління комунального майна обласної ради та місцевих рад, на яких покладено обов'язки щодо питань європейської та євроатлантичної співпраці (з англійської мови);
- працівники Чернігівського пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, Державної міграційної служби України.

Всього за професійною програмою (денна форма навчання) протягом 2016 року пройшло навчання – **444** слухача (**29** державних службовців, **415** – посадових осіб місцевого самоврядування).

Навчання більшості слухачів за профпрограмою відбувалося в дві сесії з перервою між ними від трьох до шести місяців. Між сесіями слухачі готували випускні роботи (відповідно визначених Центром тем та спираючись на свій досвід професійної діяльності). Навчальний заклад надавав їм навчально-методичні матеріали з метою самостійної підготовки до комплексного комп'ютерного тестування. Зазначені матеріали надавалися, як правило, в електронному вигляді.

До викладання за професійною програмою підвищення кваліфікації з англійської мови долучився носій мови – волонтер Корпусу миру США. Це дозволило окрім запланованих 72 навчальних годин (розбитих на дві сесії) додатково організувати практикуми – розмовні клуби. Їх загальна тривалість склала 14 академічних годин.

Переважна більшість слухачів навчалася за програмами тематичних (в т.ч. – виїзних) та постійно діючих тематичних семінарів. Всього – **128** груп (**106** та **22** відповідно), **4615** слухачів (**3948** та **667** відповідно). Тематика семінарів наведена у додатках).

Крім планових навчань на виконання постанов Кабінету Міністрів України, вимог Нацдержслужби, розпоряджень голови обласної державної адміністрації додатково в Центрі протягом року проведено **25** таких семінарів:

- публічні закупівлі: від теорії до практики (дванадцять);
- забезпечення ефективності запобігання проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (два);
- проектного менеджменту; захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах та порядку створення комплексних систем захисту інформації; досвіду і практики застосування нормативно-правової бази, що регулює розроблення, моніторинг і звітність регіональних цільових програм; реалізації положень Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» в частині передачі повноважень у сфері державної реєстрації нерухомості та бізнесу; методики подання та оприлюднення декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, через систему електронного декларування; основних вимог до підготовки нормативно-правових актів тощо (по одному).

Також, протягом року відповідно до орієнтовного до плану-графіку роботи з територіальними органами центральних органів влади навчалися п'ять груп державних службовців, а саме: Пенсійного фонду (дві); Державної казначейської служби (дві); Держгеокадастру (одна).

Навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації з англійської мови пройшли працівники Чернігівського пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, Державної міграційної служби України (за договором).

З метою оперативного реагування на зміни в національному законодавстві тривала практика організації значної кількості виїзних семінарів-тренінгів безпосередньо за місцем роботи слухачів. Проведено **52** таких навчань. **49** з них – згідно з планом-графіком, в т.ч. **22** – з питань основних засад реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, по **5** – запровадження системи електронного документообігу в органах державної влади та місцевого самоврядування; енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії та оптимізації схем теплопостачання населених пунктів, **4** – напрямів діяльності місцевої влади з розвитку сільських територій в умовах асоціації України з ЄС, по **3** – з питань оплати праці в органах місцевої влади; основ стратегічного планування розвитку територій та проектного менеджменту, по **2** – антикорупційного законодавства; розвитку міжмуніципального (територіальних громад) співробітництва в Україні; змін в земельному законодавстві, по **одному** – питання регулювання містобудівної діяльності; комунальної власності та управління спільною власністю територіальних громад.

Три виїзні семінари проведено позапланово – на прохання Корюківської районної ради («Спільний розвиток територій»), Ніжинської міської ради («Забезпечення ефективності запобігання проявам корупції на державній службі

та службі в органах місцевого самоврядування»), Сосницької селищної ради («Енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії, оптимізація схем теплопостачання населених пунктів»).

З тих же причин, що обумовлюють велику кількість виїзних семінарів, Центр значну увагу приділяв організації постійно діючих тематичних семінарів, насамперед – на базі відповідних структурних підрозділів облдержадміністрації (за місцем безпосередньої роботи слухачів). А саме – для 372 державних службовців структурних підрозділів обласної державної адміністрації було проведено 36 занять ПТС «Правові підстави та організаційні засади регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні: новели українського законодавства». На заняттях посадовці ознайомилися з основними аспектами Закону України «Про державну службу», підзаконними нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та Нацдержслужби України щодо практичних питань проходження державної служби в органах виконавчої влади відповідно до вимог Закону України «Про державну службу».

Для 80 державних службовців Чернігівського обласного центру по нарахуванню соціальних виплат проведено 10 занять ПТС «Соціальна держава: проблеми формування в умовах трансформації українського суспільства», для 34 посадових осіб виконавчого апарату обласної ради та управління комунального майна обласної ради – 4 заняття та для 41 посадової особи Чернігівської міської ради – 6 занять ПТС «Міське самоврядування як основа демократичного розвитку суспільства». Під заняття слухачі ознайомилися з питаннями реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні; сучасним антикорупційним законодавством; мотивації трудової діяльності посадових осіб місцевого самоврядування; невербальної комунікації в діловому спілкуванні; культури усного та писемного ділового мовлення, етики державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування тощо.

Завдяки всім перерахованим заходам Центру вдалося виконати статутні завдання з навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, за умов скороченого обсягу коштів, виділених на його утримання.

2. Очно-дистанційна та дистанційна форми навчання

У 2016 році Центр активно впроваджував дистанційне навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації, програмами тематичних короткотермінових семінарів та тематичних постійно діючих семінарів, а саме для:

- членів виконавчих комітетів п'яти об'єднаних територіальних громад (95 осіб);
- начальників загальних відділів апарату райдержадміністрацій (14 осіб);
- начальників юридичних відділів апарату райдержадміністрацій (13 осіб);
- начальників відділів організаційно-кадрової роботи апарату райдержадміністрацій (10 осіб);

- спеціалістів райдержадміністрацій, структурних підрозділів облдержадміністрації відповідальних за роботу зі зверненнями громадян (17 осіб);
- спеціалістів виконавчих апаратів районних рад, міських рад Чернігова, Ніжина, Прилук, Новгород-Сіверського, Деснянської та Новозаводської районних у місті Чернігові рад відповідальні за роботу зі зверненнями громадян (15 осіб);
- посадових осіб Новгород-Сіверської міської ради, її виконавчих органів (21 особа);
- депутатів місцевих рад та працівників їх апаратів, виконкомів (15 осіб);
- державних службовців органів державної виконавчої влади та посадових осіб місцевого самоврядування області (99 – державних службовців, 47 посадових осіб).

Привертають увагу такі моменти.

По-перше, у 2016 р. Новгород-Сіверська міська рада продовжила дистанційне навчання працівників виконкому, започаткованого у 2015 р.; цього разу – у вигляді восьми ПТС у режимі реального часу.

По-друге, було започатковано очно-дистанційне навчання за ПППК для членів виконавчих комітетів; причому перше та останні заняття були проведені у рамках виїзних занять у відповідних громадах, а основна частина навчання – дистанційній формі на сайті дистанційного навчання Центру на базі системи Moodle.

По-третє, також у системі дистанційного навчання було проведено найбільше за час використання платформи (сім) семінарів для цільових груп.

Протягом року зазначеною формою навчання скористалося **346** слухачів (**153** державних службовця, **193** посадових осіб місцевого самоврядування), що становило майже 7% від їхньої загальної чисельності. Тобто це перший рік, коли частка дистанційного навчання стала помітною.

ІІІ. ТЕМАТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ПИТАНЬ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

1. Підвищення кваліфікації з питань реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, кадрової роботи

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 227-р «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації» упродовж 2016 р. було організовано та проведено низку тематичних семінарів (в тому числі і виїзних) із питань впровадження нового законодавства у сфері державної служби та основних аспектів законопроекту про службу в органах місцевого самоврядування. Були охоплені всі райони області та всі структурні підрозділи облдержадміністрації.

Тематика викладалася працівниками Міжрегіонального управління Нацдержслужби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях,

представниками кадрових служб апарату та окремих структурних підрозділів обласної державної адміністрації, виконавчого апарату обласної ради.

Усього за 2016 р. Центром організовано **58** тематичних семінарів, під час яких підвищили свою кваліфікацію **1335** посадовців (**822** державних службовців, **513** посадових осіб місцевого самоврядування).

Крім цього, деякі питання впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування висвітлювалися також для слухачів у рамках навчання за ПППК та за іншими програмами тематичних короткотермінових семінарів. Усього підвищило кваліфікацію з вищезазначеної тематики **1983** особи: **1348** державних службовців, **635** посадових осіб місцевого самоврядування

2. Навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 року № 642, упродовж 2016 року, в Центрі продовжено практику здійснення підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за програмою одноденного тематичного короткотермінового семінару «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування», розробленого Чернігівським центром на основі рекомендацій Нацдержслужби України.

Протягом року проведено **три** тематичних короткотермінових **семінари-тренінги** для посадових осіб Деснянської, Новозаводської районних у м.Чернігові рад та для депутатів Ніжинської міської ради, **два** тематичних короткотермінових семінари для державних службовців головних управлінь в області: Державної казначейської служби України та Держгеокадастру.

У зв'язку з нагальною потребою позапланово було проведено **один** тематичний короткотерміновий семінар «Методика подання та оприлюднення декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, через систему електронного декларування» для керівництва, уповноваженої особи, на яку покладено обов'язки з питань запобігання та виявлення корупції, та керівників служб управління персоналом структурних підрозділів обласної державної адміністрації, начальників відділів (завідувачів секторів) апарату обласної державної адміністрації.

Всього на семінарах із питань запобігання та протидії проявам корупції навчалися **425** слухачів (**249** – державних службовців, **176** – посадових осіб місцевого самоврядування).

У 2016 р. було продовжено започатковану в минулому році практику навчання за програмою відповідного постійно діючого тематичного семінару за дистанційною формою за чотирма модулями: «Державне управління та організація протидії корупції», «Адміністративно-правові заходи протидії корупції», «Особливості запобігання та протидії корупції», «Психолого-лінгвістичні аспекти ділового спілкування». Запровадження дистанційної форми дозволило залучити до програми зазначеного семінару **226** слухачів, з яких

виконали всі вимоги та отримали сертифікати **146 (99 – державних службовців, 47 посадових осіб)**.

Для розробки навчальних планів та проведення занять залучалися представники облдержадміністрації, науковці з Навчально-наукового інституту права та соціальних технологій ЧНТУ, викладачі Чернігівського центру.

Під час занять державні службовці органів виконавчої влади та посадові особи органів місцевого самоврядування обговорювали історичні аспекти корупції та міжнародний досвід протидії їй та запобігання, ознайомилися з питаннями щодо того, як трактуються корупція та корупційні правопорушення в Законі України «Про запобігання корупції», про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки, правовими основами організації та діяльності Національного антикорупційного бюро, які існують заходи для усунення причин та умов, що призводять до вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією. Учасники семінарів також ознайомилися з особливостями Закону України «Про очищення влади», методикою заповнення декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, через систему електронного декларування, етикою поведінки державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування, соціально-психологічними факторами боротьби з корупцією тощо.

Крім того, зазначена тематика застосовувалася під час навчань за програмами постійно діючих тематичних семінарів, тематичних короткотермінових семінарів та за професійними програмами підвищення кваліфікації. В таких заняттях взяли **795** слухачів (**419 – державних службовців, 376 – посадових осіб місцевого самоврядування**).

Динаміка навчання за 2011–2016 роки відображена в таблиці.

Динаміка навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції в Чернігівському центрі (за 2011–2016 роки)

Категорія слухачів	Фактична чисельність посадовців	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	Усього за 2011–2016 рр.	%
		р.		р.		р.		р.		р.					
ПОМС	3093	496	16,03	432	13,96	1284	41,5	1171	37,85	259	8,3	176	5,6	3818	123,4
д/с МОВВ	3470	440	12,68	388	11,18	949	27,34	1392	40,11	207	5,9	159	4,5	3535	101,8
д/с ТПЦОВВ	5400	522	9,66	1414	26,18	103	1,90	98	1,81	90	1,6	90	1,6	2317	42,9
Всього	11963	1458	12,18	2234	18,67	2336	19,52	2661	22,24	556	4,6	425	3,5	9670	80,8

Упродовж 2011–2016 років у Чернігівському центрі підвищили кваліфікацію з питань вивчення антикорупційного законодавства **9670** слухачів, це становить **80,8%** від загальної кількості осіб фактично працюючих на посадах державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в області. Із них: **3818** чол. (**123,4%**) – посадові особи місцевого самоврядування; **3535** чол. (**101,8%**) – держслужбовці МОВВ; **2317** (**42,9%**) – держслужбовці ТПЦОВВ в області.

3. Навчання з питань реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні

З метою реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333, сприяння запровадженню положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» Центром проведено навчання для посадових осіб місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад.

Протягом року навчалися члени виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад (с. Вертіївка, с. Парафіївка, с. Кіпті, с. Десна, с. Макіївка) за професійною програмою підвищення кваліфікації. Навчання проходило в очно-дистанційній формі, в три етапи.

Перший етап – це проведення настановчих семінарів (виїзд в кожную громаду). Під час цих занять висвітлювалися питання фінансово-економічного розвитку територіальних громад, стану реалізації реформи місцевого самоврядування та територіального устрою України, організації діяльності Центрів надання адміністративних послуг.

Другий етап проходив в дистанційні форми на сайті дистанційного навчання Центру на базі системи Moodle. І це був найбільший блок (60 академічних годин). План і тематика дистанційного блоку були складені таким чином, щоб максимально охопити всі теоретичні та практичні питання роботи виконавчого комітету об'єднаної територіальної громади. На платформі дистанційного навчання були розміщені матеріали з такої тематики: традиції публічного управління в Україні; правові аспекти діяльності та нормотворчі функції органів місцевого самоврядування; державна політика України у сфері запобігання корупції, доступу до публічної інформації; організація роботи органів самоорганізації населення та національно-патріотичного виховання; нормативно-правова база щодо державних закупівель в Україні; державна та комунальна власність; розробка Стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади; як працювати з закордонними партнерами; особливості роботи з Державним фондом регіонального розвитку; використання сучасних інформаційних технологій в діяльності органів місцевого самоврядування; основи діловодства та архівної справи; організація роботи зі зверненнями громадян; правові засади державної політики енергозбереження; роль держави та її провідних інституцій у забезпеченні охорони дитинства; система державного управління безпекою у надзвичайних ситуаціях; основи законодавства про працю; розвиток сільського та звичайного туризму, тощо. По завершенню опрацювання матеріалів слухачі пройшли тестування.

Останній етап навчання – це заключні семінари, які також проходили безпосередньо в територіальних громадах. На цих заняттях було розкрито питання основ земельних відносин в Україні та управління земельними ресурсами в межах об'єднаної територіальної громади; основних засад проектного менеджменту та планування проектів. По завершенню навчання слухачі отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації за професійною програмою. Всього завершили навчання 95 осіб.

Також в 2016 року за професійною програмою підвищення кваліфікації пройшли навчання і новообрані старости. Вся програма реалізувалася очно і було охоплено 14 осіб.

4. Підвищення кваліфікації щодо питань європейської інтеграції

У звітному році Центром було продовжено роботу щодо інформування державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з різних аспектів європейської інтеграції.

Зокрема, у співпраці з Центром європейської інформації обласної універсальної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка та громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень» було організовано низку навчальних заходів з європейської тематики.

Зокрема, слухачі Центру – посадові особи місцевого самоврядування в рамках практичного заняття 2 червня вперше відвідали Почесне консульство Латвійської республіки та поспілкувалися з Почесним консулом Оленою Вишняковою про шлях Латвії до ЄС, її допомогу Україні та налагодження побратимських відносин між українськими та латвійськими містами.

Голови територіальних громад – слухачі центру взяли участь у міжрегіональній відеоконференції до Європейського тижня місцевої демократії «Як громадяни разом з владою вирішують проблеми міста».

Заняття на тему «Очікуваний вплив Угоди про асоціацію на аграрний бізнес, домогосподарства та розвиток сільських територій Чернігівщини» було включено до професійних програм підвищення кваліфікації для посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Продовжувалася практика проведення виїзних тематичних короткотермінових семінарів-тренінгів, присвячених Угоді про асоціацію з ЄС. А саме, виїзні семінари на тему: «Напрями діяльності місцевої влади з розвитку сільських територій в умовах асоціації України з ЄС» пройшли у чотирьох районах Чернігівської області (Куликівському, Борзнянському, Менському, Сновському). Учасники семінарів-тренінгів – посадові особи місцевого самоврядування, державні службовці, що проживають в сільській місцевості та малих містах.

Вивчення питань європейської інтеграції покладено в основу професійної програми підвищення кваліфікації з англійської мови. Всі модулі профпрограми на матеріалі англійської мови розкривають ті чи інші аспекти інтеграції з ЄС: «Європейська інтеграція України. Введення в курс. Підтримка впровадження Угоди про Асоціацію»; «Державна допомога (захист від конкуренції) як один із пріоритетних напрямків європейської інтеграції»; «Міграційна політика як один із пріоритетних напрямків європейської інтеграції», «Сільське господарство та економічний розвиток країн ЄС та України».

5. Навчання щодо розробки та управління проектами

У 2016 році значно активізувалося навчання з розробки й управління проектами. Зокрема, на базі Центру було організовано один триденний тематичний короткотерміновий семінар «Основи стратегічного планування сталого розвитку територій: розробка та управління проектами» (для голів територіальних громад області) та два позапланових одноденних семінари (на

замовлення Чернігівської районної ради – для голів територіальних громад Чернігівського району та на замовлення Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації – для працівників Департаменту). Навчання за їх програмою пройшло 96 слухачів.

Також восени 2016 року Центр провів три виїзних тематичних короткотермінових семінари-тренінги «Основи стратегічного планування сталого розвитку територій та проектного менеджменту» на місцях, а саме: в Бахмацькому, Прилуцькому, Сосницькому районах.

Під час занять розглядалися практичні та теоретичні аспекти проектної діяльності, різні види донорських організацій та різновиди проектів, базові правила створення проекту, основні розділи проектної заявки, вимоги до бюджету, а також демонструвався успішний європейський досвід та українські практики, розглядалися актуальні конкурси проектів.

До навчання залучалися сільські та селищні голови, представники міських та селищних рад, департаментів та відділів економічного розвитку, агропромислового розвитку обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій.

Цього року вперше зазначене навчання (в рамках професійної програми підвищення кваліфікації за галуззю знань, напрямом підготовки 1501 «Державне управління») було проведено для виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад. А саме навчання на тему «Можливості залучення коштів міжнародної технічної допомоги для розвитку об'єднаної територіальної громади» протягом року відбулося в Деснянській, Парафіївській, Макіївській, Кіптівській, Вертіївській ОТГ.

В цілому, участь у семінарах щодо розробки та управління проектами взяло **314** слухачів.

6. Навчання фахівців із питань публічних закупівель

Центр у 2016 році продовжив навчання за програмою тематичного короткотермінового семінару «Публічні закупівлі: від теорії до практики» для спеціалістів із питань організації здійснення закупівель за бюджетні кошти. Воно проходило відповідно до листа Мінекономрозвитку України від 18 лютого 2014 року № 3305-13/5638-08 на договірних засадах та листа Нацдержслужби України № 54/70/22-16 від 20.04.2016.

З 1 квітня 2016 вступив в дію Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII для центральних органів виконавчої влади та замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, а з 1 серпня 2016 року – для всіх замовників. Відповідно запроваджується система електронних закупівель Prozorro.

Вищезазначені зміни торкнулися навчальних програм Центру. Заняття проводили фахівці Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, апарату облдержадміністрації, викладачі Центру.

Впродовж лютого – листопада звітного року було **проведено 12 семінарів, в яких взяли участь 480 фахівців** з питань здійснення закупівель за бюджетні кошти. Серед них – представники структурних підрозділів Чернігівської обласної

ради, Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівської міської ради, органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад, лісових господарств області, медичних установ, установ Державної пенітенціарної служби України, загонів Державної служби з надзвичайних ситуацій України, приватних підприємств і т.д.

Навчання проводились за двох та чотирьохденними програмами. Програми погоджені облдержадміністрацією та обласною радою і передбачають розгляд таких питань: система функціонування закупівель в Україні; нормативно-правова база щодо закупівель в Україні та її сучасний стан; введення в дію Закону України «Про публічні закупівлі»; повноваження та функції тендерного комітету, уповноваженої особи, центральної закупівельної організації; примірне положення про тендерний комітет або уповноважену особу (осіб); планування закупівель; порядок визначення предмета закупівлі; річний план закупівель та додаток до річного плану закупівель; вибір процедури закупівлі; гармонізація державних закупівель із стандартами ЄС; закупівля за рамковими угодами; загальний огляд електронної системи; оприлюднення інформації щодо закупівель; теоретичні та практичні аспекти здійснення допорогових закупівель з використанням системи Prozorro; електронний аукціон; порядок організації та проведення процедури відкритих торгів; тендерна документація; кваліфікаційні вимоги до учасників торгів; відмова в участі у процедурі закупівлі; порядок організації та проведення процедури конкурентний діалог; порядок організації та проведення переговорної процедури закупівлі; звітність щодо здійснення закупівель; вимоги щодо укладання та виконання договору про закупівлю; електронне оскарження процедур закупівель; юридична відповідальність за здійснення публічних закупівель.

7. Залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування

У 2016 році продовжувалося організоване Центром навчання щодо залучення студентів випускних курсів вищих навчальних закладів Чернігівської області до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Вищі навчальні заклади Чернігівської області рекомендували для участі в навчанні за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні: правовий статус, стиль і методи роботи» 69 кандидатів (студентів випускних курсів Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка, Чернігівського національного технологічного університету, Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя).

Вже традиційно для відборі до участі у програмі було організовано установчу зустріч із зазначеними студентами за участю заступника голови Чернігівської обласної ради та заступника голови Чернігівської обласної державної адміністрації.

У рамках зустрічі молоді люди традиційно заповнювали анкети, готували короткі творчі роботи на тему: «Чим мене приваблює державна служба?» та проходили комп'ютерне тестування на предмет знання Конституції України,

антикорупційного законодавства, Законів України «Про державну службу», «Про місцеве самоврядування в Україні».

29 осіб студенти випускних курсів, які пройшли відбір, протягом двох тижнів – з 28 березня по 8 квітня 2016 року навчалися за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус, стиль і методи роботи».

Семінар передбачав дві частини: практичну та теоретичну. В рамках теоретичної – студенти під час лекцій, конвєрсаторіумів вивчали основні аспекти роботи органів державної влади та місцевого самоврядування на рівні області, району, громади. Практична частина передбачала стажування у владних інституціях області (органах державної влади та місцевого самоврядування Чернігова та Ніжина), участь у виїзному занятті в м. Київ.

Зокрема, студенти відвідали Верховну Раду України та її комітети – Комітет з питань науки і освіти, Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. Крім зустрічі з працівниками комітетів, молодь поспілкувалася з народними депутатами України: представницею Чернігова Анною Романовою та колишнім добровольцем з полку «Азов» Олегом Петренком.

Також студенти ознайомилися з діяльністю Національного агенства України з питань державної служби, поспілкувалися безпосередньо з головою Нацдержслужби України Костянтином Ващенком, з директором Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу Мариною Канавець, начальником Відділу організації професійного навчання Олександром Глазковим, а також з представниками низки департаментів Нацдержслужби. Під час візиту студенти дізналися про нові моделі державного сервісу, основні новели та специфіку контролю за дотриманням законодавства про державну службу.

8. Навчання з інших рекомендованих питань

З урахуванням рекомендацій Національного агенства України з питань державної служби й на виконання нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України державні службовці органів виконавчої влади та посадові особи органів місцевого самоврядування у рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації та за програмами тематичних короткотермінових семінарів мали змогу вивчати питання щодо:

1. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (*розділ 7 «Підвищення рівня компетенції фахівців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок» Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2013 року № 717*);

2. Протидії торгівлі людьми (*постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 111 «Про затвердження Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року»*);

3. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (*пункти 7, 50, 360, 364, 467 Плану заходів з імплементации Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони,*

на 2014 – 2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847)

4. Розвитку державної мовної політики (доручення Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2008 року № 106951/16/1-08 щодо виконання пункту 3 статті 1 Указу Президента України від 20 лютого 2008 року № 146 «Про деякі питання розвитку державної мовної політики»)

5. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 року № 642 «Про підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування»)

6. Розвиток електронного урядування (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 1072 «Про внесення змін до плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні»)

7. Підготовки адміністраторів центрів надання адміністративних послуг (пункт 20 доручення Прем'єр-міністра України від 14 грудня 2012 року № 48689/1/1-12 до пункту 7 доручення Президента України від 6 грудня 2012 року № 1-1/3280)

8. Детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення (пункт 10 розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 року № 359-р.)

9. Запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (План заходів на 2016 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затверджений постановою КМУ і Нацбанку України від 11 лютого 2016 р. № 103)

10. Охорона навколишнього природного середовища (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 577 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки»)

11. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва (доручення Кабінету Міністрів України від 28 січня 2005 року № 39774/9/1-14 до листа Мінекономрозвитку від 21.12.2014 року №4013-01/45531-01 щодо виконання пунктів 1, 2, 3, 6, 7 Плану заходів з реалізації Меморандуму)

12. Виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 805 «Про затвердження Національного плану заходів з виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України (пункт 23, 24).

13. Національної стратегії у сфері прав людини (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393 «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року» (пункт 29 та 107).

14. Реалізація Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері (розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 575 «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015 – 2019 роки»).

15. Міжмуніципального співробітництва (доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України до листа Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування від 02 липня 2015 року № 04-14/9-3399 «Щодо питання міжмуніципального співробітництва»).

16. Забезпечення прав людей з інвалідністю (Указ Президента України від 03 грудня 2015 року № 678 «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю»).

17. Формування та виконання місцевих бюджетів, здійснення контролю за дотриманням вимог бюджетного законодавства (резолуція Прем'єр-міністра України від 26 листопада 2013 року № 44613/1/1-13 до листа Держфінінспекції від 8 листопада 2013 року № 21-12/405).

18. Заходів щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності (Указ Президента України від 24 вересня 2014 року № 744 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності"»).

19. Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 227-р «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації»).

20. Реформування системи публічних закупівель (абзац 4 пункт 2 ст. 11 Закону України від 25 грудня 2015 року № 922 «Про публічні закупівлі», пункт 19 плану заходів щодо реалізації Стратегії реформування системи публічних закупівель, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 175).

Зведена інформація щодо кількісних показників цього навчання відображена в таблиці.

**Кількісні показники щодо вивчення питань, рекомендованих
центральними органами виконавчої влади**

№ п/п	Тематика заняття	К-сть семінарів	К-сть слухачів	Категорія слухачів
1	Забезпечення рівних прав та можливостей жінок	8	258	д/с – 32 помс – 226
2	Протидія торгівлі людьми	12	361	д/с – 53 помс – 308
3	Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом	12	332	д/с – 86 помс – 246
4	Розвитку державної мовної політики	24	594	д/с – 212 помс – 382
5	Розвиток електронного урядування	27	816	д/с – 200,

				помс - 616
6	Підготовки адміністраторів центрів надання адміністративних послуг	12	347	д/с – 19, помс – 328
7	Детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення	7	260	д/с – 23, помс – 237
8	Запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	7	183	д/с – 53, помс – 130
9	Охорона навколишнього природного середовища	14	436	д/с – 32 помс – 404
10	Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва	48	2166	д/с – 1077, помс – 1089
11	Виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України	18	668	д/с – 317 помс – 351
12	Національної стратегії у сфері прав людини	11	339	д/с – 214 помс – 125
13	Реалізація Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері	42	801	д/с – 322 помс – 479
14	Міжмуніципального співробітництва	26	760	д/с – 53 помс – 707
15	Забезпечення прав людей з інвалідністю	8	223	д/с – 53 помс – 170
16	Формування та виконання місцевих бюджетів, здійснення контролю за дотриманням вимог бюджетного законодавства	15	456	д/с – 123 помс – 333
17	Заходів щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності	7	173	д/с – 90 помс – 83
18	Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування	45	1983	д/с – 1348 помс – 635

IV. ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

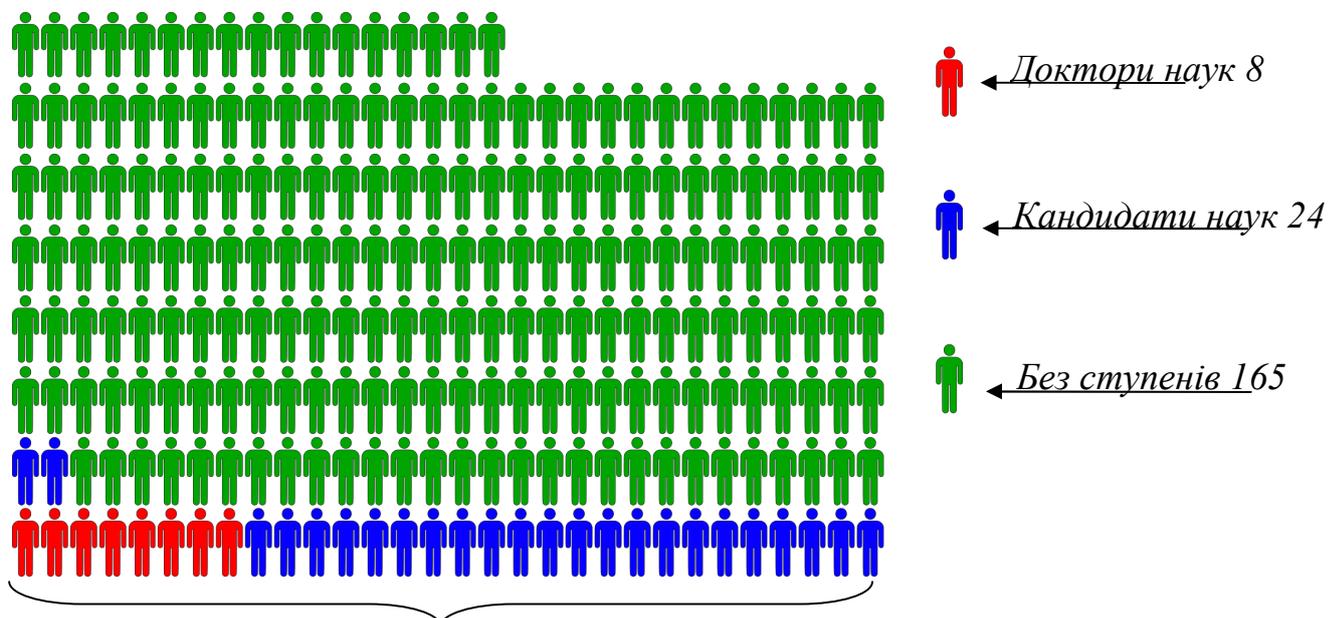
Вже традиційно у звітному році слухачі Центру мали можливість зустрітися з керівництвом області. Зокрема, в навчальному закладі виступали: заступники голови облдержадміністрації та обласної ради, керівники відділів апарату облдержадміністрації (насамперед, юридичного, загального, контролю, роботи зі зверненнями громадян, інформаційно-комп'ютерного забезпечення, організаційного), виконавчого апарату обласної ради, провідних обласних департаментів, управлінь та організацій.

В 2016 році продовжувалася і практика залучення до викладання в Центрі очільників територіальних громад Чернігівщини. Зокрема, зі слухачами зустрічалися та проводили заняття у формі обговорення окремих проблем місцевого розвитку Семенівський міський, Ріпкинський селищний, Горбівський сільський голова, а також голова Парафіївської об'єднаної територіальної громади.

Центром та на базі Центру проводилася і значна кількість наукових, навчальних, суспільно-політичних публічних заходів. Відтак, залучалися фахівці з інших регіонів України та закордонні. Серед них: професор доктор Юрген Вальхсхьофер – референт Фонду Ганса Зайделя (м. Дюнкельсбюль – Німеччина), Даніель Зайберлінг – керівник проекту Фонду Ганса Зайделя в Україні, Республіці Молдова і Румунії (Німеччина), Віктор Філіповський – експерт громадянської платформи Реанімаційний пакет реформ, кандидат економічних наук, доцент (м. Київ), Володимир Купрій – член Комісії з питань вищого корпусу державної служби України, виконавчий директор благодійного фонду «Творчий центр ТЦК», (м. Київ), Віктор Мироненко – керівник Центру українських досліджень Інституту Європи РАН, головний редактор журналу «Современная Европа», кандидат історичних наук (м. Москва – Росія), Євген Луняк – завідувач кафедри історії України Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя, доктор історичних наук, професор (м. Ніжин), Ярослав Пилинський – головний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПНУ, кандидат філологічних наук (м. Київ), Сергій Коник – кандидат наук з державного управління, доцент Національної академії державного управління при Президентові України, доцент, Ірина Кучвальська – координатор по Гомельській області НГО «Білоруська асоціація жінок-юристів», кандидат юридичних наук, доцент (м. Гомель, Білорусь). Марина Білинська – віце-президент Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, професор (м. Київ), Анжела Кукуля – начальник відділу розвитку людських ресурсів Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу (м. Київ).

Загальна картина викладацького складу виглядає таким чином: у 2016 році до роботи в Центрі залучалися 197 викладачів, з них систематично (більше одного разу) – 111, в т.ч.: 8 докторів (4%), 24 кандидати наук (12%), 35 (18%) магістрів державного управління, 121 (61%) – працівників органів виконавчої влади і місцевого самоврядування.

На діаграмі відображено якісний склад викладачів:

В цілому, 197, з них 35 – магістри державного управління

Позначилась на складі викладачів проведена 1 грудня V науково-практична конференція «Розумовські зустрічі», зокрема це сприяло розширенню кола викладачів-науковців. Особливістю цього річного її проведення стало збільшення залучення представників органів місцевого самоврядування області, зокрема у конференції взяли участь сімнадцять міських, селищних і сільських голів, а також окремі голови районних рад. Крім цього у конференції взяли участь представники регіональних закладів перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування (Закарпатського, Івано-Франківського, Хмельницького, Одеського, Дніпропетровського, Чернівецького) – всього вісім осіб.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2016 року Центр розробив три програми тематичних короткотермінових семінарів, а саме: «Техніка комунікації та ведення переговорів. Ділова риторика» та «Публічні закупівлі: від теорії до практики» (дводенний та чотирьохденний тематичні короткотермінові семінари) для спеціалістів з питань організації та здійснення державних закупівель

Протягом року готувалися методичні матеріали для слухачів Центру.

Серія методичних збірників була підготовлена спільно з Головним територіальним управлінням юстиції в Чернігівській області для посадових осіб виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Зокрема збірники містили роз'яснення щодо державної реєстрації смерті, народження, шлюбу, щодо ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також їх зберігання, щодо строків та порядку передачі виконавчими комітетами сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад районним, міськрайонним відділам державної реєстрації актів цивільного стану Чернігівської області, складених протягом місяця актових записів цивільного стану та зіпсованих при їх складанні бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану.

В 2016 році тривала тенденція збільшення проведення семінарів у дистанційній формі. Кожне таке навчання забезпечувався методичними розробками, презентаціями, тестовими питаннями, завданнями для самоконтролю. Дидактичні матеріали готувалися до кожного модулю професійної програми чи відповідного семінару.

Вперше в 2016 році проведено навчання в очно-дистанційній формі за професійною програмою підвищення кваліфікації. Воно було для виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад та в більшій частині (60 акад. годин) проходило дистанційно. Для цього розроблено шість методичних посібників, близько сімдесяти одиниць методичних матеріалів, в тому числі і аудіо-записи лекцій, понад тридцять презентацій, півтори сотні тестових питань. Щодо методичних посібників, то вони стосувались: системи державного управління безпекою у надзвичайних ситуаціях; засад проектного менеджменту; організації надання безоплатної правової допомоги; державна політика України у сфері запобігання корупції; розвитку туризму на селі; організації роботи органів самоорганізації населення.

Для проведення тематичного короткотермінового семінару «Техніка комунікацій та ведення переговорів. Ділова риторика» підготовлено три методичних збірника практичного спрямування, які розкривають питання: маніпуляцій в діловій комунікації, ораторського мистецтва, невербальної комунікації, практики ведення переговорів.

Для навчання начальників юридичних відділів райдержадміністрацій підготовлено збірник «Нормативно-правове забезпечення діяльності державних службовців в органах виконавчої влади», який розкриває теоретичні питання основ нормотворчого процесу, і практичні – про порядок виконання рішень суду, здійснення правової експертизи розпоряджень голів адміністрацій, розгляд депутатських звернень, запитів та запитань тощо.

Було оновлено матеріали для дистанційного курсу з питань ефективності запобігання та протидії проявам корупції всі матеріали до модулів: з питань організації протидії корупції, адміністративно-правових заходів протидії корупції, особливостей запобігання корупції, психолого-лінгвістичних аспектів спілкування.

Протягом звітного року були підготовлені посібники та інструктивно-методичні матеріали для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з таких напрямів роботи: соціального захисту інвалідів та осіб з числа учасників антитерористичної операції, співробітництва органів влади та місцевого самоврядування з європейськими інституціями, міжнародними фінансовими та донорськими організаціями; основних засад проектного менеджменту; реалізації біоенергетичних проектів та проектів виробництва теплової енергії з біомаси; особливостей реалізації Закону України «Про захист персональних даних».

Видані тези міжрегіональної відеоконференції до 25 річниці Незалежності України, яка пройшла 22 серпня 2016 року і в якій взяли участь фахівці з Чернігівської, Івано-Франківської, Херсонської, Житомирської Чернівецької, Вінницької, Кіровоградської областей. Збірка присвячена роздумам щодо місця України у європейській сім'ї народів та децентралізації державного управління.

З метою методичного забезпечення навчання спеціалістів із питань організації здійснення закупівель за бюджетні кошти постійно оновлювався збірник матеріалів та нормативно-правових актів, що стосуються питань організації та проведення державних закупівель, розроблялися додатки до нього.

Для перевірки знань слухачів в 2016 році підготовлено збірники тестових завдань: для старост об'єднаних територіальних громад, вперше обраних голів територіальних громад, новопризначених спеціалістів районних рад, виконкомів міст обласного значення. Тестові завдання використовувалися для контролю знань слухачів за професійними програмами підвищення кваліфікації. Окрім того для кожного дистанційного курсу розроблялося відповідне підсумкове тестування: всього п'ять збірників тестів.

В 2016 році тривала робота Центру як суб'єкта видавничої справи.

Видано дві книги з ISBN: «Українські голови в Баварії: як працює самоврядування» та «Захист прав в Європейському суді з прав людини». Перша розповідає про подорож міських та селищних голів з Чернігівської області до

міста Кемптен та висвітлює організацію низки ключових напрямів діяльності органів місцевого самоврядування в Німеччині. Друге видання розкриває ряд практичних питань щодо захисту прав в Європейському суді: підстави звернення до зазначеного міжнародного органу, як подавати заяву до Суду і що має бути в її змісті, як проводити листування, яка плата за звернення до Суду та типові помилки звернення до Європейського суду з прав людини.

Традиційно видано і черговий (третій) випуск періодичного видання – щорічника «Розумовські зустрічі» з міжнародним стандартним номером періодичного видання (ISSN).

Заклад продовжив розширювати свою дидактичну базу: підготовлено понад 80 мультимедійних презентацій, які викладачі використовували під час своїх виступів перед слухачів; поповнювалася база відео-виступів та відео-сюжетів.

В 2016 році з'явився документальний телефільм «Українські голови в Баварії» підготовлений спільно з громадською організацією Сіверський інститут регіональних досліджень за сприяння фонду Ганса Зайделя (Баварія, ФРН). В його основі – відео- та аудіо-матеріали, записані під час освітньо-інформаційного візиту групи міських та селищних голів Чернігівської області до Баварії. Автори стрічки створили документальне кіно, що розповідає про різні аспекти роботи місцевого самоврядування Німеччини на прикладі баварського міста Кемптен. Складається телефільм із восьми серій (по 10 – 14 хв. кожна), кожна з яких присвячена окремому тематичному напрямку, а саме: використанню місцевої історико-культурної спадщини для розвитку території, побудові взаємин місцевої влади та молоді, підтримці благоустрою міста, водопостачанню та водовідведенню, утилізації сміття, використанню відновлювальних джерел енергії, організації будівництва, організації роботи міської ради та деяким іншим напрямкам.

Телесеріал отримав прокатне посвідчення, видане Держаним агенством України з питань кіно. Фільм показали два загальнонаціональних канали («Рада», «Культура»), 12 регіональних філій НТКУ, 14 приватних регіональних телекомпаній.

Фільм також використовується Центром як дидактичний матеріал під час проведення занять: успішні практики, показані у фільми слугують прикладом зарубіжного досвіду на лекціях відповідної тематики.

Протягом року всі групи слухачів були забезпечені навчально-методичними розробками Центру, необхідними для вивчення конкретного навчального модуля професійної програми чи тематики семінару, пакетами роздаткових матеріалів.

Впродовж року працювала навчально-методична рада Центру, на якій обговорювалися основні напрями діяльності навчального закладу, розглядалися та затверджувалися програми тематичних семінарів, нові навчально-методичні матеріали: збірники, посібники, робочі зошити, збірники тестів.

Бібліотечні фонди Центру збільшилися з 7458 до 7644 примірників або на 3%. Книги переважно отримані безкоштовно від Національної парламентської бібліотеки України, Швейцарсько-українського проекту DESPRO.

Таким чином, протягом 2016 року Центр, в цілому, виконав завдання щодо розробки навчальних програм, підготував до друку та видав 28 навчально-

методичних збірників. Навчальному закладу вдалося повністю забезпечити слухачів методичними розробками, поповнити бібліотечні фонди Центру новими виданнями.

VI. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЦЕНТРУ

У 2016 році Центр, з метою підвищення фахового рівня своїх працівників, продовжував підтримку їх участі у різноманітних освітніх заходах, організованих як українськими так і міжнародними організаціями та інституціями, а саме:

- 18–21 січня 2016 р. – семінар «У процесі залучення: фінансування та комунікаційна складова проектів ОГС в рамках впровадження Угоди про Асоціацію» (проект «Громадська школа дієвих практик ЄС»), Чернігів, (Казіміров Д.В.);
- 5 – 7 квітня 2016 р. – тренінг «Розробка та управління ефективними громадськими проектами», Корпус миру США в Україні, м. Львів (Чабак Л.А.);
- 13 квітня 2016 р. – авторський тренінг Роберта Патріка Пьюселіка «Попередження посттравматичного стресового розладу», м. Чернігів (Коваленко Н.В., Чабак Л.А.);
- 14 – 15 квітня 2016 р. – семінар-тренінг «Основи медіа грамотності», м. Херсон (Чабак Л.А.);
- 16 – 17 квітня 2016 р. – Форум мережі Центрів європейської інформації України, м. Херсон (Чабак Л.А.);
- 24 травня 2016 р. – ярмарок проектів ЄС у Чернігові, Коворкінг «Світогляд», м. Чернігів (Чабак Л.А.);
- 2 – 3 червня 2016 р. – Перший конгрес виконавчих секретарів Польщі, Федерація розвитку місцевої демократії (FRDL), Рада Європи, м. Варшава (Бойко В.М.);
- 6 червня 2016 р. – семінар «Механізми взаємодії між органами виконавчої влади та інститутами громадянського суспільства», м. Чернігів, (Казіміров Д.В.);
- 11 – 15 липня 2016 р. – літня школа «Підвищення ефективності діяльності центрів підвищення кваліфікації державних службовців у контексті реформи державного управління», НАДУ при Президентові України, фонд Ганса Зайделя, м. Одеса (Бойко В.М.);
- 23 – 24 вересня 2016 р. – семінар-тренінг «Інтеграція гендерного підходу в роботу Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства», Фонд Фрідріха Еберта, готель Русь, м. Київ (Чабак Л.А.);
- 26 вересня 2016 р. – Регіональна платформа з вироблення політики в сфері місцевого самоврядування в Чернігівському РВ АМУ «Створення та функціонування об'єднаних територіальних громад: виявлені проблеми й способи їх подолання», Асоціація міст України, м. Чернігів (Чабак Л.А.);
- 29 – 30 вересня 2016 р. – науково-практичний семінар «Громадянська освіта: від теорії до практики», Національний університет Києво-

Могилянська академія, Центр громадянської освіти «Київське братство», м. Київ (Коваленко Н.В., Царенко С.А., Чабак Л.А., Бойко В.М.);

- 3 – 4 листопада 2016 р. – навчально-практичний семінар «Створення агрорекреаційних кластерів, як дієвого механізму сталого розвитку сільських територій», НУБіП, м. Київ (Чабак Л.А.);
- 21 – 25 листопада 2016 р. – семінар «Антирозвиткові групи інтересів – ідентифікація та методи протидіяння», Рахункова палати Польщі (NIS), Варшава (Бойко В.М.).

Впродовж звітнього року працівники Центру опанували нові знання, дізнатися про нові тенденції та напрями у сфері розвитку сільських територій, створення та функціонування об'єднаних територіальних громад, основи медіа-грамотності, розробку та управління ефективними громадськими проектами, налагодили нові партнерські зв'язки з українськими та закордонними фахівцями.

Традиційно, підвищення кваліфікації працівників Центру здійснювалося виключно за рахунок позабюджетних джерел фінансування.

VII. НАУКОВА РОБОТА

До наукової роботи в Центрі залучаються, насамперед, кандидати наук, а також здобувач наукового ступеня – загалом чотири штатні працівники закладу.

Серед наукових інтересів працівників Центру у звітньому році представлені питання державного управління, реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, національної ідентичності та культурної спадщини, філософських та соціально-етичних аспектів публічного управління, історичні дослідження тощо.

Наукові інтереси працівників Центру відображені в таких наукових та науково-популярних статтях:

1. Бойко В. Десна очима юнака початку ХХ століття / Володимир Бойко, Тамара Демченко // Літературний Чернігів. – 2016. – № 2. – С. 141 – 149.
2. Бойко В. Українське місто в публіцистиці революційної доби Сергія Єфремова // Гарадзенські соцыум. Город і яго жыхары: партрэт на фоне эпохі. Х – ХХ стст.: зборнік науковых артыкулау / Пад ред. А.Ф. Смаланчука. – Мінск: Зміцер Колас, 2016. – С. 162 – 174.
3. Бойко В. Державне управління як основна причина багатства та жебрацтва народів: приклад України // Розумовські зустрічі. – 2016. – Вип.3. – С. 94 – 102.
4. Бойко В. Щодо реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади / Володимир Бойко, Дмитро Казіміров // Сучасні аспекти публічного управління в Чернівецькій області. Інформаційно-аналітичний збірник. – Чернівці: Букрек, 2016. – С. 74. – 100.
5. Бойко В. Гельмут Коль та українська реформа // День. – 2016. – 5 лютого / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/polityka/gelmut-kol-ta-ukrayinska-reforma>
6. Бойко В. Мова, громадська активність та бюрократія // День. – 2016. – 29 лютого / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/suspilstvo/mova-gromadska-aktyvnist-ta-byurokratiya>

7. Бойко В. Зміни в Білорусі // День. – 2016. – 1 березня / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/polityka/zminy-v-bilorusi>
8. Бойко В. Про деполітизацію місцевого самоврядування // День. – 2016. – 9 березня / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/polityka/pro-depolityzaciyu-miscevogo-samovryaduvannya>
9. Бойко В. Знову бій за Крути // День. – 2016. – 14 березня / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/polityka/znovu-biy-za-kruty>
10. Бойко В. Про здобуття Сіона // День. – 2016. – 22 березня / <http://www.day.kiev.ua/uk/blog/istoriya/pro-zdobuttya-siona>
11. Бойко В. Михайло Верес in memoria // День. – 2016. – 20 квітня / <http://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/myhaylo-veres-memoria>
12. Бойко В. «Що нам Дніпро – у нас Десна!» / Тамара Демченко, Володимир Бойко // День. – 2016. – 22 квітня / <http://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayina-incognita/shcho-nam-dnipro-u-nas-desna>
13. Бойко В. Особистий відгомін війни // День. – 2016. – 17 травня / <http://day.kyiv.ua/uk/article/istoriya-i-ya/osobystyy-vidgomin-viyny>
14. Бойко В... Ще раз – про Волинську трагедію // День. – 2016. – 16 червня.
15. Бойко В. 4 «д» для України // День. – 2016. – 20 липня / <http://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/4-d-dlya-ukrayiny-1>
16. Бойко В. Про дипломатичні відносини та маріонетковий уряд // День. – 2016. – 15 серпня / <http://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/pro-dyplomatychni-vidnosyny-ta-marionetkovyy-uryad>
17. Бойко В. «Україна Incognita» – п'ять років по тому // День. – 2016. – 18 серпня // <http://day.kyiv.ua/uk/article/media/ukrayina-incognita-pyat-rokiv-potomu>
18. Бойко В. Про українських голів у Баварії // День. – 2016. – 2 вересня // <http://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/pro-ukrayinskyh-goliv-u-bavariyi>
19. Бойко В. Людина в нелюдських умовах // День. – 2016. – 14 вересня // <http://day.kyiv.ua/uk/article/istoriya-i-ya/lyudyna-v-nelyudskyh-umovah>
20. Бойко В., Демченко Т. Братство самостійників: витоки й засади // Світ-інфо. – 2016. – 3 листопада. – С. 12.
21. Бойко В. Про необхідність компромісу // День. – 2016. – 8 листопада // <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/pro-neobhidnist-kompromisu>
22. Бойко В. Книга великого українця // День. – 2016. – 16 листопада // <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/knyga-velykogo-ukrayincyua>
23. Бойко В. Рахункова палата України – «фантом» // День. – 2016. – 8 грудня // <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/rahunkova-palata-ukrayiny-fantom>
24. Бойко В. Розумовські зустрічі. 5 // День. – 2016. – 14 грудня, № 228 <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/rozumovski-zustrichi-5>
25. Чабак Л. Можливості та проблеми залучення коштів міжнародної технічної допомоги для розвитку об'єднаних територіальних громад / Людмила Чабак // Дніпропетровський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dbuara.dp.ua/konf/konf_dridu/2016_11_23_mup.pdf

26. Чабак Л. Проблеми ідентичності в сучасній Україні / Л. Чабак // Релігія. Філософія. Культура: матеріали конференції. – Чернігів, ЧНПУ, 2016. – С. 142 – 144.
27. Чабак Л.А. Національна ідентичність та культурна спадщина в умовах глобалізації / Людмила Анатоліївна Чабак // Тези III-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Історико-культурна спадщина в еру глобалізації: теоретичні та прикладні аспекти». – Львів, Національний університет «Львівська політехніка», 2016. – С. 168 – 171.
28. Чабак Л.А. Збереження родинних цінностей як феномен соціокультурної комунікації / Л.А. Чабак // Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь. – Харків, «Точка», 2016. – С.290 – 291.
29. Чабак Л. Людяність, любов до людей, гуманізм / Людмила Чабак // Філософія і релігієзнавство: перший науковий філософсько-релігієзнавчий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tureligious.com.ua/lyudyanist-lyubov-do-lyudej-humanizm/>
30. Чабак Л. Філософські та соціально-етичні аспекти публічного управління / Людмила Чабак // Філософія: Між природничими та гуманітарними науками. Тези одинадцятої міжнародної наукової конференції «Філософія. Нове покоління» (Київ, НаУКМА, 24-25 березня 2016 року) / упоряд. О. Слободян. – К.: «Києво-Могилянська академія», 2016. – С.104 – 106
31. Чабак Л.А. Етичні вимоги до мовної комунікації в професійній діяльності публічних управлінців / Л.А. Чабак // Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект. – К.: Національна академія державного управління при Президенті України, 2016. – С. 423 – 425.
32. Чабак Л.А. Проблеми культурної ідентичності в сучасній Україні / Л.А. Чабак // Святитель Філарет (Гумілевський) людина, архіпастир, науковець: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 150-річчю з дня представлення святителя Філарета (Гумілевського) та з нагоди річниці Чернігівського інституту мистецтв та менеджменту культури НАККіМ. – К.: НАКККіМ, 2016. – С. 48–51.
33. Казіміров Д. Маєтності чернігівського полкового осавула Василя Павловського у Менській сотні / Д. Казіміров // Сіверянський літопис. – 2016. – № 1. – С. 97–106.
34. Казіміров Д. Роман Бжеський повернувся до Чернігова / Д. Казіміров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hvilya.com/news/roman_bzheskij_povernuvsja_do_chernigova/2016-02-17-8247
35. Казіміров Д. Споконвічний форпост України / Д. Казіміров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hvilya.com/news/spokonvichnij_forpost_ukrajini/2016-08-29-8890
36. Казіміров Д. «Матеріалізація привидів» у Чернігові / Д. Казіміров [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.hvilya.com/news/materializacija_prividiv_u_chernigovi/2016-11-12-9106

37. Казіміров Д. «Розумовські зустрічі» в Чернігові / Д. Казіміров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hvilya.com/news/rozumovski_zustrichi_v_chernigovi/2016-12-04-9181
38. Казіміров Д. Населення сотенного міста Гетьманщини в другій половині XVIII ст. (на прикладі м. Мена Чернігівського полку) / Д. Казіміров // Гарадзенскі соцыум. Горад і яго жыхары: партрэт на фоне эпохі X – XX стст.: зборнік навуковых артыкулаў / Пад рэд. А.Ф. Смаленчука. – Мінск: Зміцер Колас, 2016. – С 56–70.
39. Казіміров Д.В. Забудова та вулиці м. Мени у другій половині XVII–XVIII ст. / Д.В. Казіміров // Сіверщина в історії України. Збірник наукових праць. – Київ – Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2016. – С. 190–196.
40. Казіміров Д. Перепис населення Гетьманщини 1666 р. як один з елементів московської експансії / Д. Казіміров // Україна між Польщею та Росією: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої до 330-річчя Вічного миру (1686) і 350-ї річчя Андрусівського перемир'я (1667). 23 грудня 2016 р. – К., 2016. – С. 79–87.

Це найбільша кількість публікацій за весь час роботи Центру.

Співробітники Центру стали також упорядниками низки науково-популярних видань. А саме:

1. Роман Бжеський: Прелюдія поступу (вістниківський доробок 1924–1934 років) / Упорядники: Володимир Бойко, Тамара Демченко. – К.: Темпора, 2016. – 472 с.
2. Село Стольне у другій половині XVIII ст. (за матеріалами Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 рр.) / Упорядники Дмитро Казіміров, Сергій Токарев. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2016. – 288 с.
3. Село Степанівка у другій половині XVIII ст. (за матеріалами Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 рр.) / Упорядник Дмитро Казіміров. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2016. – 100 с.

Співробітники Центру брали участь і виступали на таких наукових і науково-практичних конференціях:

1. XI міжнародна наукова конференція «Філософія. Нове покоління» на тему «Філософія між природничими та гуманітарними науками» – Києво-Могилянська академія (НАУКМА) – 24 – 25 березня 2016 року, м. Київ (Чабак Л.А.);
2. Форум мережі Центрів європейської інформації України, 16 – 17 квітня 2016 року, м. Херсон (Чабак Л.А.);
3. Ярмарок проектів ЄС у Чернігові, 24 травня 2016 року, Коворкінг «Світогляд», м. Чернігів (Чабак Л.А.);
4. Всеукраїнська науково-практична конференція «Святитель Філарет (Гумілевський): людина, архіпастир, науковець», 2 червня 2016 року, Чернігівське духовне училище псаломщиків регентів Чернігівської і Новгород-сіверської єпархії Української православної церкви, національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Чернігів (Чабак Л.А.);

5. Наукова конференція «Історико-культурна спадщина в еру глобалізації: теоретичні та прикладні аспекти, 2 – 3 червня 2016 року, Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів (Чабак Л.А.);
6. Науково-практична конференція «Щорічні Рішельєвські читання», 22 – 23 вересня 2016 р., Нацдержслужба України, НАДУ при Президентові України, Східне партнерство (Бойко В.М.);
7. Філософсько-антропологічні читання «Людська самореалізація у контексті створення в Україні суспільства рівних можливостей», 7 жовтня 2016 року, Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, м. Київ (Чабак Л.А.);
8. Щорічна науково-практична конференція за міжнародною участю «Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект», 3 – 4 листопада 2016 року, Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ (Чабак Л.А.);
9. Щорічна конференція Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, 11 – 12 листопада 2016 року, Національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, м. Київ (Чабак Л.А.);
10. Засідання робочої групи 1. «Демократія, права людини, належне урядування і стабільність», 22 грудня 2016 року, МФ «Відродження», м. Київ (Чабак Л.А.);
11. Міжнародна науково-практична конференція «П'яті “Розумовські зустрічі”» – 1 грудня 2016 р., м. Чернігів (Бойко В.М., Чабак Л.А., Казіміров Д.В., Щербина Н.О.).
12. Всеукраїнська науково-практична конференція за міжнародною участю «Розвиток громадянських компетентностей в Україні», м. Київ, НАДУ, 17–18 березня 2016 р. (Казіміров Д.В.).
13. П'ятнадцята Всеукраїнська науково-практична конференція «Сіверщина в історії України», м. Глухів, 25–27 травня 2016 р. (Казіміров Д.В.)
14. Україна між Польщею та Росією. Міжнародна науково-практична конференція, приурочена до 330-річчя Вічного миру (1686) і 350-ї річчя Андрусівського перемир'я (1667), м. Київ, 23 грудня 2016 р. (Казіміров Д.В.)

У 2016 році навчальний заклад на новому рівні організував щорічну міжнародну науково-практичну конференцію V «Розумовські зустрічі». А саме, у звітному році науково-практичний захід, окрім власне науковців, викладачів, зібрав широке представництво міських, селищних, сільських голів Чернігівської області, директорів низки обласних центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, а також представників громадських організацій як з України так і з зарубіжжя (а саме з Білорусі, Росії, США, Німеччини).

Співорганізаторами Зустрічей у 2016 році стали: Інститут законодавства Верховної Ради України, Національне Агентство України з питань державної служби, Чернігівський національний технологічний університет, Сіверський інститут регіональних досліджень, Фонд Ганса Зайделя, який надав і фінансову підтримку конференції.

До традиційних блоків питань, що розглядалися під час конференції (реформування державної служби України та служби в органах місцевого самоврядування, проблеми децентралізації та територіальної реформи, історичний вітчизняний та світовий досвід територіального управління), у звітному році було додано ще один – присвячений спільному розвитку територій.

У 2016 р. побачив світ третій номер збірника наукових праць (свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 20635–10435 від 24 лютого 2014 р.). «Розумовські зустрічі», який автори (а серед них і викладачі Центру) змогли отримати під час конференції.

VIII. КОМУНІКАТИВНІ ЗАХОДИ

Задля урізноманітнення навчального процесу, активізації комунікативних процесів між слухачами Центру та представниками громадськості, експертами, розширення змісту та форм навчання Центр всіляко підтримував організацію та проведення на своїй базі суспільно-політичних комунікативних заходів, залученню до них слухачів навчального закладу.

Зокрема, було організовано такі:

22 січня – міжрегіональна відео-конференція «Соборність України: історичне минуле, сучасні виклики, прогнози на майбутнє» за участю Запорізького, Івано-Франківського та Миколаївського центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

12 лютого – зустріч делегації Представництва ЄС в Україні зі студентами та викладачами міста Чернігова в рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні»;

11 травня – зустріч за «круглим столом» «Європейська політика щодо прикордонного контролю, надання тимчасового притулку, імміграції» в рамках загальноєвропейської кампанії відзначення Днів Європи - 2016 «RE-ФОРМУЮСЬ Європейцем!» за участі Мережі центрів європейської інформації, Сіверського інституту регіональних досліджень, Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів за підтримки МФ «Відродження».

17 травня – Зустріч за «круглим столом» “Європейські цінності: український вимір” в рамках загальноєвропейської кампанії відзначення Днів Європи-2016 «RE-ФОРМУЮСЬ Європейцем!» за участі Мережі центрів європейської інформації, Сіверського інституту регіональних досліджень, Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів за підтримки МФ «Відродження».

19 травня – міжнародна веб-конференція «Соціально-економічні аспекти Угоди про асоціацію з ЄС» за участі Чернігівського, Луганського (Старобельського), Черкаського, Миколаївського, Івано-Франківського центрів європейської інформації, Сіверського інституту регіональних досліджень та Чернігівського центру перепідготовки й підвищення кваліфікації за підтримки МФ «Відродження».

1 червня – зустріч з Почесним консулом Латвійської Республіки в м. Чернігові Оленою Вишняковою за участі представників Центру перепідготовки та

підвищення кваліфікації кадрів, Центру європейської інформації обласної універсальної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка.

21 червня – зустріч за «круглим столом» до 15-річчя заснування громадської організації Сіверського інституту регіональних досліджень на тему «Роль громадських організацій в реформуванні освіти і науки в Україні» за участю заступника Міністра освіти і науки України Максима Стріхи, представників, Сіверського інституту регіональних досліджень та Чернігівського центру перепідготовки й підвищення кваліфікації.

4 липня – презентація книги «Роман Бжеський: прелюдія поступу (вістниківський доробок 1924 – 1934 років)».

22 серпня – міжрегіональна веб-конференція «До 25-річчя Незалежності України» за участю центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації Вінницької, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Херсонської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва.

7 жовтня – презентація телефільму «Братство самостійників».

11 жовтня – презентація видання та телефільму «Українські голови в Баварії».

12 жовтня – всеукраїнська веб-конференція «Як громадяни разом із владою вирішують проблеми міста» в рамках загальноукраїнської кампанії до Європейського тижня місцевої демократії за участі Мережі центрів європейської інформації, НГО з Івано-Франківська Кіровограда, Луцька, Львова, Полтави, Рівного, Старобільська, Чернівців, Чернігова Черкас, Сіверського інституту регіональних досліджень та Чернігівського центру перепідготовки й підвищення кваліфікації.

21 жовтня – «круглий стіл» у прес-центрі «Чиста політика» за підсумками туристичного сезону та про можливість перенесення святкування Дня міста у Чернігові за участі представників Сіверського інституту регіональних досліджень та Чернігівського центру перепідготовки й підвищення кваліфікації.

10 листопада – презентація книги «Україна: матеріалізація привидів» (упорядник – Наталія Дзюбенко-Мейс). В її основі – статті видатного американського вченого та публіциста Джеймса Мейса, які присвячені історії України ХХ ст., її найбільшим трагедіям, здобуткам та подіям перших років незалежності. Захід відбувся за безпосередньої участі Наталії Дзюбенко-Мейс, президента Асоціації українських банків Олександра Сугоняко, провідних українських істориків Юрія Шаповала, Василя Марочка, Сергія Лепявка, керівництва області, представників Сіверського інституту регіональних досліджень, Центру, наукової та громадської спільноти.

28 листопада – презентація книги «Українські голови в Баварії» в Чернігівській міській бібліотеці ім. М.М. Коцюбинського.

Крім того, Центр на прохання Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації Центр продовжив проведення на своїй базі щотижневих (кожного четверга) веб-конференцій, які організовує Кабінет Міністрів України з різноманітних питань реформування нашої держави.

До річниць суспільно-значущих подій, ювілейних та пам'ятних дат одночасно з суспільно-політичними заходами в бібліотеці Центру експонувалися такі виставки: «До Дня Конституції України», «До річниці незалежності України».

Протягом 2016 року в Центрі традиційно діяла виставка картин художника Івана Пенського.

ІХ. СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

У 2016 р. співпраця Центру здійснювалася з такими інституціями як: фонд Ганса Зайделя (Баварія – ФРН), Представництво ЄС в Україні, Сіверський інститут регіональних досліджень, МФ «Відродження», Почесне Консульство Латвійської республіки в м. Чернігів та Чернігівській області, Корпус Миру США, Інститут законодавства Верховної Ради України, Український інститут національної пам'яті, Товариство «Український Народний Дім в Чернівцях». Метою співпраці та підтримки партнерських відносин залишалася популяризація світового досвіду з можливістю його наступної імплементації серед слухачів Центру, підготовка сучасних методичних та дидактичних матеріалів.

Протягом року Центру допомагав волонтер Корпусу Миру США Кайл Колд, який, відповідно до договору, має працювати в Чернігові для розвитку громад протягом 2016 – 2017 років. За участі волонтера в Центрі стало можливим проведення занять для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування на теми «Спільний розвиток територій», «Публічне мовлення державних службовців». Поглиблення співпраці з Корпусом Миру США дало можливість підготувати у партнерстві проект на тему «Спільний розвиток територій для публічного сектору». Зазначений проект у листопаді було підтримано Корпусом Миру США.

В 2016 році тривала співпраця з фондом Ганса Зайделя в частині підвищення кваліфікації очільників територіальних громад області. Зокрема за підтримки Фонду проходило навчання новобраних сільських, селищних, міських голів за професійною програмою підвищення кваліфікації. В складі чотирьох груп пройшло навчання 160 посадових осіб місцевого самоврядування.

Навчальний заклад продовжив співпрацю і з громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень». Саме завдяки співробітництву з цією організацією, а також Мережею центрів європейської інформації, Центром європейської інформації в м. Чернігів при ОУНБ імені В.Г. Короленка було організовано традиційну кампанію до Днів Європи. В її рамках протягом 11 травня – 24 травня 2016 року проведено круглий стіл «Європейська політика щодо прикордонного контролю, надання тимчасового притулку, імміграції», Показ документального фільму з прав людини «Чуєш, брате?», круглий стіл: «Цінності Європи: український вимір», веб-конференцію «Соціально-економічні аспекти Угоди про асоціацію», показ документального фільму з прав людини «Ромська мрія» в м. Сновськ, «Європейську освітню кав'ярню» в селищі Ріпки, книжкову виставку «Шлях України до Європи», проведено флешмоб «Україна і євроінтеграційні законопроекти» - перегляд засідань сесії Верховної Ради України, а також розповсюджено інформацію про конкурс карикатур «Українське обличчя європейських реформ», одним з переможців якого стала студентка 5 курсу – учасниця програми залучення молоді до державної служби з м.Чернігів. Загалом учасниками кампанії стало **230** осіб.

У звітному році налагоджено співпрацю з Почесним Консульством Латвійської республіки та 2 червня звітного року організовано зустріч з Почесним Консулом Оленою Вишняковою.

В рамках кампанії, присвяченої Європейському тижню місцевої демократії у партнерстві з вищезазначеними організаціями Центром 12 жовтня організовано міжрегіональну відеоконференцію «Як громадяни разом з владою вирішують проблеми міста» за участю представників органів місцевого самоврядування, зокрема голів територіальних громад, представників громадських організацій, студентів, викладачів, відвідувачі Центрів європейської інформації з 11 обласних центрів України.

Вже традиційно в рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні» 12 лютого 2016 року в приміщенні Центру відбулася зустріч делегації Представництва ЄС в Україні зі студентами та викладачами міста Чернігова. Під час візиту радник з питань преси та інформації Представництва ЄС в Україні розповіла учасникам про програми Європейського Союзу для навчання молоді, в яких можуть брати участь українські студенти.

Розвиток зазначених напрямів діяльності у співпраці з громадськими організаціями та міжнародними інституціями планується й 2017 року.

XI. НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ

За підсумками 2016 року Центром надано платних послуг на загальну суму **237039,35 грн.**, що становило **22 %** всього фінансування Центру. Центр перевищив план за надходженням коштів до спеціального фонду в **2,6 рази**.

Додаткові кошти направлялись Центром на відшкодування пов'язаних із наданими послугами видатків, підвищення якості навчального процесу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, зміцнення матеріально-технічної бази, видавничу діяльність.

Платні послуги Центр надавав відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та дозволеної статутної діяльності.

Замовниками навчання в Центрі виступали:

- організації та установи які проходили навчання за програмою тематичного короткотермінового семінару «Публічні закупівлі: від теорії до практики» – 200870,00 грн.;
- Головне управління держказначейства у Чернігівській області - за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами із запобігання корупції – 5199,29 грн.;
- Головного управління Пенсійного фонду України у Чернігівській області - за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами – 8684,81 грн.;
- Чернігівський пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні за навчання їх працівників та спеціалістів з англійської мови – 10388,86 грн.;
- Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області - за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами із запобігання корупції – 7044,00 грн.;

- від надання послуг з організаційно-технічного забезпечення інших заходів – 4852,39 грн.

За наявним фінансуванням Центру в 2016 році за загальним фондом та інфляційними процесами лише наявність спеціального фонду дозволила Центру ліквідувати дефіцит фонду заробітної плати та забезпечити мінімально необхідні поточні видатки, без яких здійснення його функцій було б неможливим.

X. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

Незважаючи на обмежені фінансові можливості 2016 року основні фонди Центру зросли на 3,4 тис. грн. та нині становлять 746 тис. грн. Динаміка змін основних фондів за останні п'ять років відображена в діаграмі.

У 2016 році значних змін у матеріальному-технічному стані Центру не було – через непередбачуваність зовнішньої ситуації. Основною метою була підтримка вже існуючої у інфраструктурі у робочому стані. Так, наприклад, принтер Sharp MX-264N, який фактично є основним принтером який використовується у діяльності Центру, зазнав значного технічного обслуговування.

Відтак, Центр зміг зберегти та, незважаючи на складну фінансову ситуацію, надалі розвивати свою матеріально-технічну базу.

XI. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ НА 2017 РІК

2017 року Центр продовжуватиме виконання своїх статутних завдань, в першу чергу спрямовуватиме свої зусилля на забезпечення навчального процесу та виконання плану-графіка підвищення кваліфікації кадрів, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації та голови обласної ради від 13 грудня 2016 року № 89, погодженого Національним агентством України з питань державної служби.

I. Інституційне забезпечення.

1. Підготовка до ліцензування в галузі знань «Публічне управління та адміністрування» (за умови затвердження галузевих рамок кваліфікацій).

2. Центр готуватиме свої пропозиції до проекту Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» в частині, що стосується навчання.

II. Робота з викладачами.

1. До проведення занять залучатиметься керівництво області, а також провідні експерти, науковці як з інших регіонів України, так і закордонні. Фахова тематика викладачів визначатиметься пріоритетами державної політики та вимогами засновників Центру.

2. До підготовки дистанційних курсів залучатимуться викладачі-практики, працівники органів місцевого самоврядування.

3. Викладачі Центру залучатимуться до підготовки збірника наукових праць «Розумовські зустрічі» та організації й проведення однойменної щорічної міжнародної конференції VI «Розумовські зустрічі», та інших заходів.

III. Навчання слухачів.

1. Реалізовуватиметься проект «Спільний розвиток територій для публічного сектору» за підтримки Корпусу Миру США в Україні, що передбачатиме проведення дводенного семінару для посадових осіб органів місцевого самоврядування, представників громадськості Чернігівської області на базі Центру.

2. Реалізовуватиметься освітній проект «Сприяння запровадженню стратегічного планування в об'єднаних територіальних громадах Чернігівської області» для голів територіальних громад області та реалізовуватиметься за підтримки фонду Ганса Зайделя (ФРН).

3. Плануються навчальні заходи спільно з Підкарпатським осередком територіального самоврядування (м.Жешів) Фундації розвитку місцевої демократії (FRDL).

4. Центр братиме участь у програмі співпраці «НАТО – Україна з перепідготовки військовослужбовців».

5. Організовуватиметься навчання за такими пріоритетними темами:

- ПППК з англійської мови для фахівців з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

- семінари з основних засад реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;

- семінари з розвитку туристичного потенціалу територіальних громад;

- семінари з пріоритетних напрямів діяльності місцевої влади з розвитку територій в умовах Асоціації України з ЄС;

- семінари з розвитку транскордонного співробітництва та Програми територіального співробітництва країн Східного партнерства;

- питань проведення державних закупівель;

- інших питань, визначених центральними органами влади, та відповідно до вимог замовників.

IV. Технічне та програмне забезпечення навчального процесу.

1. Центр поширить практику проведення навчання в дистанційній формі на членів виконавчих комітетів ОТГ, депутатів місцевих рад та працівників їх апаратів виконкомів.

2. Навчальний заклад запровадить новий дистанцій курс «Ділове українське мовлення в сфері державного управління» та оновить курс з питань запобігання та протидії проявам корупції.

V. Видавнича діяльність.

1. Центр продовжить серію видань «Європейське місто». Наступні населені пункти – Мена, Снов.

2. Центр планує підготувати та видати добірку інфографіки з питань, які висвітлюються під час навчального процесу.

3. Передбачено видання збірника з питань відповідальності за вчинення корупційних правопорушень (з урахуванням судової практики).

VI. Відео-продукція.

1. Планується підготувати документальний фільм про організацію роботи добровільної пожежної команди на прикладі м. Дінкельсбюль та низка інших сюжетів про практику роботи місцевого самоврядування в Німеччині.

2. Запланована розробка відео-сюжетів для дистанційного навчання.

VII. Комунікативні заходи.

1. Проводитиметься інформування громадськості щодо територіального співробітництва країн Східного партнерства, ключових положень Угоди про асоціацію та посилену зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

2. У співпраці з Сіверським інститутом регіональних досліджень та Центром європейської інформації проводитимуться публічні кампанії до Дня Європи, Європейського тижня місцевої демократії.

3. Центр працюватиме з волонтером з Корпусом Миру (США) – залучатиме його до викладання в закладі, до комунікативних заходів, до реалізації міжрегіональних проектів (спільно з Сіверським інститутом).

4. Проводитимуться заходи відповідно до інших пріоритетних напрямів, насамперед з питань реформування державного управління.

VIII. Наукова робота.

1. За підсумками міжнародної наукової конференції «V “Розумовські зустрічі”» буде підготовлено четвертий номер збірника наукових праць «Розумовські зустрічі». Центр планує подати його на реєстрацію до бібліографічної та реферативної бази даних SciVerse Scopus.

2. На початку грудня відбудеться шоста Міжнародна наукова конференція «Розумовські зустрічі».

3. Працівники закладу братимуть участь у наукових конференціях відповідно до сфер їхніх наукових інтересів.

Директор Центру

В.М. Бойко